

În grabă am răspuns într'unul din numerile trecute ale ziarului nostru afirmația uimitor de îndrăzneată a «*Dobrogei june*», privitoare la existența elementului românesc în Dobrogea. Chestia este însă cu mult mai însemnată pentru a ne opri aci. Afară de aceasta, o batjocură ca aceea aruncată de numita foaie la adresa «*Neamului românesc*», nu trebuia lăsată să treacă nebăgată în seamă. Adevărul istoric trebuia reintegrat în drepturile lui sfinte. În acest scop, am crezut de a noastră datorie a apelă a autoritatea în deobște recunoscută a doi mari istorici români: dd. **N. Iorga** și **V. Pârvan**, - cel dintâi un savant cu reputație europeană, cel din urmă un adânc cunoscător al vieții romane în general și al istoriei dobrogene, în special, cerându-le părerea d-lor autorizată.

Dăm mai jos răspunsurile ce au binevoit a ni adresa, răspunsuri din care **existența și continuitatea** elementului românesc se desfac clare ca lumina zilei.

Iată ce spune d. profesor universitar **N. Iorga**:

Dragă d-le Ștefănescu,

«Din cele mai vechi timpuri, noi Românii, am locuit și malul dobrogean al Dunării, unde putem și scrie istoria noastră. De veacuri Mocanii din Ardeal au fost acolo acasă la dâșii. Tătarii sunt în schimb acolo de pe la 1770, iar Bulgarii în majoritate vin din Basarabia-de-jos, unde au fost colonizați după 1812. Acesta este adevărul. Interesații pot scrie ce prostii vor.

N. Iorga»

9 Maiu 1912.

D. profesor **V. Pârvan** mi-a răspuns pe altă cale : cu ocazia banchetului Ligei Culturale din Constanța și cu ocazia excursiunii ce un grup de congresiști a făcut-o la Monumentul și cetatea din Adamklisi.

În rezumat, d-sa a spus următoarele :

*O viață romană începe a se desfășura după ocuparea ținutului de Traian. Vechii locuitori, Geții, s'au romanizat complet. Cetăți de apărare se construiesc și sate de veterani și coloniști romani se întemeiază în jurul lor. Noua religie a lumii, creștinismul, pătrunde și aici și ia avânt. Episcopate se înființează, - din care unul chiar în **Cetatea Tropaem**. Ce-a făcut această lume în vremea năvălirilor ? S'a menținut pe cât a fost posibil în cetăți; se refugia în locuri mai ferite de aceste năvăliri. Dar imediat ce primejdia se trecea, revenea în vechile lăcașuri și reclădia ceace era dărâmat, continuând aceiași viață. Și în acest chip a existat întotdeauna un sâmbure de viață **romană** la început, **românească** mai apoi în Dobrogea, pe lângă care s'a adăugit cu vremea noi elemente imigrate de dincolo de Dunăre. Căci **imigrațiile din stânga Dunărei a Românilor în Dobrogea sunt un fenomen continuu între sec. al VI-lea și al VII-lea**, iar sub dominație turcească, Muntenii, spune **Dimitrie Cantemir**, erau atrași de stăpânitori pentru a popula Dobrogea, - oferindu-le mari avantagii. Toți ceilalți locuitori ai acestei provincii sunt veniți în diferite timpuri, dar toți în urma Românilor, cari constituiesc deci elementul de baștină.*

Dovezile ? Niciodată istoria, în ținuturile cucerite n'au scris-o băștinașii ; ea a fost scrisă numai de cuceritori, pe lângă care însă etern s'a desfășurat viața stăpânitorilor de fapt. Întreaga civilizație, veche și nouă, e a noastră. Toți ceilalți au distrus numai, n'au clădit. Singuri noi avem dar drepturi etnice și istorice în acest ținut.

Acesta-i răspunsul profesorului care s'a specializat, putem zice, în istoria dobrogeană și al cărui cuvânt are prin chiar acest fapt, o mare autoritate - răspuns pe care l-am întărit prin mărturiile altor doi lueferi ai cugetării românești.

Din aceste răspunsuri a doi mari oameni de știință, a căror bună credință nu poate fi pusă de nimeni la îndoială, reese acelaș adevăr, care nu este însă acela proclamat mai zilele trecute de «*D. J.*» Aci suntem acasă la noi ! - iată ce ni spun istoricii. Și'n fața acestui adevăr oricine trebuie să se plece.

Și «Dobrogea jună» !!

Ne facem noi din acest drept un titlu de glorie ? Pornim noi războiu de exterminare împotriva celorlalte neamuri ?

Nu !

Dar ele nu trebuie să-și aroge drepturi pe care de fapt nu le au; ci închinându-se înaintea faptului istoric recunoscut, trebuie să se silească a-și conforma viața potrivit aspirațiilor noastre naționale, pentru a merita deplin încrederea și iubirea ce totdeauna le-am arătat.

Și să fie, în acelaș timp, cu mare băgare de seamă la îndemnurile rele ce vin din chiar tabăra lor, respingându-le cu indignare.

P. ȘTEFĂNESCU

(*"Dobrogea nouă"*, I, nr. 23, 1 iunie 1912 : 1-2)